P/M 17080

aproletarja aɣəlakua zegıə
rɣə iəqou, ĭɣeidəĭķəl!

a. a. andreev

ķommunisţ çasla aɣar raaʒarei aķomɣar auəs nagʒaɣkuei

apsnəɣi aħəntkarraɣ ĭqutəɿra
1936 ş.

66.75(2)
А65

aproleţarɟa aɣəlakua zegıə
rɸə iəqou, ɨɸeidəɨķəl!

a. a. andreev

ķommunisţ çasla aɸar raaʒarei aķomɸar auəs nagʒaɣkuei

X-ɣi aizara dəu aan
iiħaz aja

apsnəɣi aħəntkarraɣ ɨqutəɿra
1936 ş.

НАЦИОНАЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА
АБХАЗИИ им И. Г. ПАПАСКИР

PM 17080

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

А. А. АНДРЕЕВ

КОММУНИСТИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ МОЛОДЕЖИ И ЗАДАЧИ КОМСОМОЛА

РЕЧЬ НА X С'ЕЗДЕ ВЛКСМ
15 АПРЕЛЯ 1936 г.

АБГИЗ
1936

a. a. andreev.

ayəzɟa, v.ḳ.ɲ.(b) acenṭr ḳomiṭeṭ snaɲə izlannaçaz ala, sakuitəɫʔ lenin iḳomɸar ajabaʔi aizara dəu abolışeviḳʔ salam atara! (aguərkıħa aḳraamta rnaɲkua einərqıoiṭ. abɿkua goiṭ: „xaiər iəkuzaaiṭ ayəza sṭalin, ura“!)

s. s. s. r. — eiaaiəz socializm ʔəlouɲ

ayəzɟa, lenin iḳomɸar 10-ʔi aizara dəu eizeiṭ, asocialisṭʔ ſakurgəlara eiueiʔʒam aoblasṭkua rɸə, v.ḳ.ɲ.(b) anaɲxgarala asoveṭ mɥi hʔəla iəkunxo aḳrəzua ajlari mbaʔəla auəsura dəuʒʒa idərɸiaz aſtaxı. abri auəsura zegıə aqnə lenin iḳomɸar aḳṭivlaɟqıa ialaxuən.

ayəza ḳosarev idoḳlad aɸə zegırəla inartbaaʒanə iħouɲ, hazxəsxıou huəsura dəu iaanaſtəzi lenin iḳomɸar aɸapxıa qaçaʔəs iəqou auəsurei.

aʔəlaɸə azeipş ſakugəlaſakua uajə haazkuəlaz aşəkuskua rzə ubasqaḳ oıuoıuala rɸeitarḳəiṭ, uərt aɸeitaḳrakua zegıə rʔə izeipşrazaalagı iaarḳıaɸnə rħara zalşo iəqam.

axa uayə iħarʔə iəqouɲ aḳə, hara hʔəla aneɲʔ ʔəlara aqnəʔ socialisṭʔ ʔəlanə aqaçarazə 1922 şəkusazə lenin dəuʒʒa iiħaz auasiat şənagʒou. (anaɲenqıarakua).

aiaşazə ayəzɟa, xazə asocializm dərgakuaḳ iamou aaſtəxnə hnarəxuapşər, aɸəc asocializm ſakugəlaſa— aḳaɲiṭalisṭʔ ſakugəlaſa izləeipşəm iarban? anauəḳaʔ socializmi aḳommunizmi rəſataḳɟa marḳsi engelısi

formulala iərhaz, nasgıə hҧələaҧə arevoliucia aҧazə-qaçarei amyapəsrei raan lenini stalini idərҧiaz aprinciрkua aaftəxnə, ubart aprinciрkua rənagɜaraҧə hara hҧəla iaxıa izlaqou hnarəxuapşər, auəs abas ala iəqanə iaaboiţ: haras iataxəuzei asocializm aҧə zegı reiha xəs iəqou nasgıə, ţara işəjdərua eipş, asovet mцə ala hara hҧə zənɜak iənagɜou aproletariaţ rdik-ţatura adagıə,—asocializm apxıaɜaҧi dərgas iəqouр, auəsuja rklass anapaҧə iərkəu asocialistҧ proməiş-lennostı dəu. abri daara akərɜa zçazkəua apqara əqamkua asocializm zəqalom. aburzuazia ssaҧ klas-skua rtarnakja zaɟək, ubart rxəpxıaɜaraҧə anarod-nikjagıə nalaçanə rakuən aproməişlenostı dəu amam-kua asocializm fakurgəlara iakuguəoıəuaz. axa ari eipş aguəoıra ipərxagou, iburzuazia ssaҧ kuguəoı-rouр. aiaşazəɟqıa, aproməişlennostı dəu ada iarban-zaalagı asocializm ha agızəqalom.

ahəntkari, apomefцikjei, akapiţalistjei raxıҧ hara ihauəiţ, açabərg hhozar, uərt irjaagəeiţ iцqiaxa iəqaz agrarҧ ҧəla, ikuadaz, zəbza pəxxaa iəqaz aproməiş-lennostı amanə.

hara uajfta iahhar halşoiţ, ayəzja, zənɜa ibziaɜou asocialist proməişlennostı hamouр ha, iara iaanaftua aarəxra zegıə axu fanə ineidkəlanə iuhozar, hҧəla iaanago aprodukcia zegıə pfə-qara işanə xə-xutak raqara əqouр ha, daҧakala iuhozar, asocialistҧ pro-məişlennostı dəu zegıə reiha apəjara dəu amanə ihamouр ha. 1927 şəkusazə hara haproməişlennostı iaanaftuan 13,3 milliard maat rəxu aprodukcia, uajə 1935 şəkusazə hara haagləxra iaanaftiţ 65,9 milliard maat rəxu aprodukcia.

hara hҧəlaҧə uajə ihamouр pasa ihamaməz, pasa xəmpada akapiţalistţ ҧəlakua hazzərxıəpşnə haqaz, zənɜak eiueiҧəm aarəxra aoţraslıkua. art aarəxra aoţraslıkua hara uajə ihamouр, axa zegıə reiha ubart reipş akərɜa zçazkəuaz aproməişlennostı inavargə-

lanə ipxıazaҧnə iəqoup, ibzianə auəs zua asocialistҧ transport ihamougıə. abas ala, rapxıaza irgəlanə zegıə reiha xra zmanə iəqakuou, asocializm uəspqarakua hara hҧə akə agəmkua zənzak inagzoup. (agurkıha anapenqıarakua).

ui aaməftaxı asocializm azə iybanə uəs dəus iəqou, ayəzja, akəta nxamya azeipşҧra ihamou aup. apromələşlennostı dəu macaragıə maɥup. asocialistҧ kəta-nxamyagıə hamazaroup. hara hҧə asocializm zəqaloməzt, mbaҧəla xəpxıazarala iəraɟou axaznxaja rənxarakua kollektivizacia rzəunə ui amyala, asocialistҧ myaxı rnagara halhmərşar. hara uajə fta iaadərueiţ hkəta nxamya eizeipşra nxamya dəuzzanə, i-nəzkıla aţraktorkuei, ja-nəzkıla akombainkuei, i-nəzkıla zeipş utaxəu ala eilou (сложные) akəta nxamyaҧ mafənakua zmou asovxozkuei akolxozkuei rakunə işəqalaz.

akəta nxamyaҧ produkciakua raarəxraҧə 1935 şəkusazə akolxozkuei asovxozkuei rzeipş aaləxra (удельный вес) nazon 93,6 procent rqənza. ari iaho, zxəpxıazara maɥzanə iaanxaz axaznxarakua rəda, hkəta nxamya zegıə asocialistҧ myaxı aiagara inagzazanə hşalgaz aup. abasala, asocializm aҧə aybaҧi, reiha iuadaynə, daaragıə akərza zçazkəuanə iəqaz auəs nagzaҧkua hkommunistҧ partia amyala iagəmkua inagzoup ha ihapxıazar halşoit, (art ajakua rguə iaxuan, akraamta açəxua pəmɟazo, agurkıha anapenqıarakua irҧən).

ayəzja, ubri aqnəҧ, akətei akalaki, akəta nxamyei apromələşlennostı pasa aha eiquəzşoz, nas art apoliuskua rbɟara pasa iəqaz aiҧagəlarakua uajə zegırəla abɟazra iaҧəup: aarəxra aqazfalagıə, akulturaҧ bzazaraҧgıə amazara azərhara bzazara uəs aҧgıə.

1936 şəkusazə hҧəlaҧə asocialistҧ aarəxra eizakna iguoutar iamou nazaroup 98,5 procent rqənza,

daɸaḳala iahħozar, imaɥʒou ɲocenţḳəi bzaḳəi zaɟəḳ rouɲ isocialisţɤ seḳţorəmḳuan iəqou.

abas ala hara iahħarc halşoiţ, 1921 şəkusazə lenin dəzlaɟajaz auḳladkua axuba: aɲaţriarxalıɤ, aţovarssaɤ, axaznxaraɤ ḳaɲiţalizmi, aħəntkarraɤ ḳaɲiţalizmi, asocializmi raxıɤ, v. ḳ. ɲ.(b) ajibɟɤi aizara dəu aan ayəza sţalin işiħaz eipş eiquşara zəkuʒamḳua aihabra zəmquəçaḳəu asocialisţɤ uḳlad aɸə haaiţ ħa.

asocializm ſakurgəlaraɸə axpaɤi aḳərzçazḳəua qazſanə iəqouɲ, auaajlar ḳlassla reizşara apəxra. ayəzɟa, iara işəjdərua eipş, auəsuɟa rḳlassi, aḳolxozɤ nxayəjlari hbolışeviḳɤ ɲarţia naɲxgarala, aḳţivlaɟqıa aḳomɸar alaxunə hɤəlaɸə aeḳsɲloaţaţorɤ ḳlasskua rapəxra eiaaira dəula imyapərgəeiţ. ari auəsnagʒaɤ ɟənxa-mənxakuaḳ rəda halgəeiţ ħa uayə ipxıaʒar alşoiţ, art iəkuxəu aḳlass cəpɟaxakua maḳıana işəqou hdərərc eiueiɤəm xɟərgarala pərxaga qaçarələei aţerrorei şhaznəqurgogıə, dara rburzuaziaɤ ideologia bɟganə iaagoiţ ħa işaɸəugıə rxuliganrei ubas iəçagı ubart ireipşkuou aɸar ireiuou pətyəḳ raxıgıə ialargalarc işaɸəugıə, hara hɸə art aḳlasskua zənʒaḳ iəkuʒaaiţ, uahagıə izxənħuam. (a n a ɲ e n q ı a r a k u a).

axa daara iataxəuɲ araqa daɸaḳgıə azguahtarc, ayəzɟa, jlarə zegıə reitaſakuərgəlara amyapagara aan, aeḳsɲloaţacia qazço aḳlasskua rəkuxra aan, iara aɲroleţarɟa rḳlass axatagıə ajəɤ iaqazſaz, çaḳəs iamazgıə aɸeitaḳra iaɸən. iahħaɲ, uajɤi auəsuyi pasaɤi auəsuyi uzeidḳəloma, iuzeidḳəloma uajɤi hara huəsuyə ibzazaſa, iəqazſa zeipşroui ţovar ças zuəsuy mɥə aḳaɲiţalisţ iərxuharada uaha izeipşrazaalagı məruəgaḳ zmaʒam aḳaɲiţalisţ ɤəlakua rqnəɤi aɲroleţari? hara huəsuɟa rḳlass aħəntkarra amɥra iaxagəloup eizeipşɤəu amaruəgakua. zegıə iara anaɲaɸə iəqouɲ. iara ubri ala aḳlassɤ uaajlar eitaſakuərgəlo, aeḳsɲloaţacia qazço aḳlasskua əkuxəua, hara hɲroleţariat

pasa irəmaz aqazfa eitarkəit. iara abasqqıa azəuhar qaloit akətagıə.

mamzargıə uajʀi anxayə—kolxoznik işaqarazaalagı akala pasaʀi anxayə dieipşəuma? map, ayəzja. pasaʀi anxayə dgıəl ʀət-xuyək akuən iəmaz, işəqazqqıa ckıa eilkaanə uaxuapşər, akulakjei apomefyikjei rzə akuən auəs zəiuaz, iaapəmqazakua uərt rʀra dtan. uajə akolxoz ialou azeips nxamya dəu zəmpəçakəu uayəup. akolxoz ialou ibzazarei ixnəqugafei, pasaʀi anxayə ibzazafei ixnəqugafei işaqarazaalagı akə ala eipşnə iəqazam. abar, işəjbo eips, art ay-klasskuak aproletarja rklassi anxayəjlar rklassi rxatakua rəbzazaraʀə şaqa aʀeitakra dəuззakua qalaz. auəsuqei akolxoz nxayəjlari rəbqara pasa iəqaz aipşəmrakua rxatagıə esaaira aзra iaʀəup. abart zegıə neidkəlanə hanrəxuapşər hara azin hartoit iahharc, asocializm, axpaʀi akərза zçazkəua apqara, aklassʀ jlara apəxra—hara hbolişevikʀ partia manıala dəuззa amanə anagзara işaʀəu. (anapenqıarakua).

asocializm azən apfbaʀi, daara akərzçazkəua apqara: asocializm aqalara zalşom ajlar guaqra rəgəmkua auəsuərta rmoua iəqazar, auəsurtadara fatankəla iərзəmzar. ui auəsuərtadara hara hʀə iəqam, ui hara hʀə egıəqalom, iqalangıə zalşom. (anapenqıarakua).

ayəzja, hara hʀəlaʀə inxo auaa rxəpxıaзara məcxuqaxap ha iartas ihamam. atovarkua raarəxragıə məcxuqaxaphagıə iarta əqam. şaqa auaa rajayxo aqara hara hzə eiomup, şaqa atovarkua rajaxo aqara iahagıə eiomup. znə inatrəsua, znə aʀaankəlo, eitaparəla iəqou, aiʀagəlarakua zmanə iʀio akapitalistʀ aarəxra, iaapəmqazakua iartas iamoup aʀəla iəkunxo auaa rxəpxıaзara azharəuf, atovar mcxukua aarəxxarəuf, akrizis qalaruf ha, aarəxraʀə izxəmssa akə iaxəsnə pəngəlas iaiurauf ha. auaa amla anqara iaʀəup, egiraxı ala uaxuapşər, atovarkua garta rə-

mam, aarəxragıə aɸeiçaḳra iaɸəuɾ. abas auɾ işəqou aḳaɾiṭalisṭɾ aarəxra aiɸagəlara, aarəxraɸə apsa acçarəla (прибавочная стоимость) eibətou, auəsuɟa eḳsɾloaṭacia rzəqaçarala iſakugəlou. art aſatakuagıə hara iharbgəeiṭ. hara hɸə aarəxra ſatas iamou, aqajlar iərtaxəu rətarei, rəbzazara aioııɾrei, arinaxəsgıə asocialisṭɾ aarəxra azərharei rouɾ, abri aqnəɾ hara hɸə aarəxrei aɾroduḳṭkua jlar rxərxuagas rəqaçarei rzə ħaaḳ amanə iəqaʒam. uərt rɸə (aḳaɾiṭalisṭ ɾəlakua rɸə) auəsuərtadara ja-millionyəla rxəpxıaʒara əqouɾ, —hara hɸə uəsuərta zmam dəqaʒam. hara hɸə aṭovarkua raarəxra iazhanə işəqougıə, iahħaɾ, çəpxɾi aşəkus aḳɾi aḳvarṭal azə aasta sənɾaɾi aşəkus aḳɾi aḳvarṭal azə aagləxraɾ ɾroduḳcia aqaçara 31,1 ɾocenṭ rqənʒa iazhaiṭ, axa hara hnaɾlaḳkua rqnə auəs zua auaa zaça iəmcxunə iqamlara, ui mou haagləxra oṭraslıkuaḳ rqnə iara uajgıə auəs zua auaa rzxara şəqam aaguoutarɾə iəqouɾ. asocializm apſbaɾi apqaragıə abri auɾ, ari hara hɸə iagəmḳua inagʒouɾ, auəsuɟa rbzazara ſatanḳəla aioııɾra inavargəlanə. iahħaɾ, aulafaxuə 1928 şəkusa aasta xənɾ rəla ineihanə iazhaiṭ. uəsqan aḳəi-aḳəi rɸə ineidḳəlanə uaxuapşər auəsuy şəkusəḳɾi iqabaapsa naʒon 730 maat rqənʒa, uajə, 1936 şəkusazə 2465 maat rqənʒa inaʒoiṭ. (a n a ɾ e n q ı a r a k u a).

ayəzɟa, araqa iħaɾəuɾ, abri inavargəlanə hsoveṭɾ ɸar rəbzazaſagıə ſatanḳəlaɟqıa aɸşeitanaḳəz. aḳaɾiṭalizm qazſala iəqou aɾəlakua rɸə, aɸar rəchaſaraḳ rzəməuʒaḳua (безчеловечная) eḳsɾloaṭacia rzəqarçoiṭ, zegıə rapxıaʒagıə uərt irpeipşuɾ auəsuərtadarei, ui eipş egıərt aḳaɾiṭalizm iamou „abziaxukuei". aḳaɾiṭalisṭɾ aarəxraɸə aɸar rqabaa — zegıə reiha zəxu mariou qabaauɾ. hara hsoveṭɾ ɸar aarəxra aqnə iztagəlou abzazaſa ala egıərt auəsuɟei aḳolxozniḳɟei rmassa zaça ireiɟamxara, znə-znla iahagıə hatər zkuu atəpkuei, ataḳpxəkura zmou aqazarakuei

rɸə igəlouɲ, hsocialisţɤ ſakurgəlara auɥasţḳakua zegıə rqnə eiha inciaţivala rxə ɟərgo.

ubasala, daɸaḳgıə daara aḳər zçazḳəua socializm pqaraḳgıə myapgouɲ. apħəs axakuitra lətarazəi, azin ləmanə eiqarara ləmanə hsocialisţɤ ſakurgəlaraɸə ialaxunə iəqou laḳunə ləqaçarazəi hara hɸə zegı qaçouɲ. hara hɸə iəqam aqabaai anauəḳəei roţraslıḳ, aḳţivlaɟqıa apħəs dəzlaxuəm.

hara hbolışeviḳɤ parţia amɥala inagʒouɲ amilat uəsgıə. asoveţɤ ħəntkarra iəkunxo ajlarkua zegıə zinla eiqaranə, zegıə eiceipşnə abzazara ɸəc aſakurgəlara auəs ialaxuuɲ. asoveţ ħəntkarraɸə zegıə ireiçaʒou milatzargıə darbanzaalagı rəbzîei rḳulıţurei zladərɸiaşa aſakugəlaſa bzia itagəlouɲ. hara hɸə iəqam arguaqra, iəqam arguaqɟagıə. abas ala, abri asocializm pqaragıə zənʒaḳ iagəmḳua inagʒouɲ. (anaɲenqıarakua).

uaj haazkuəlaz aamtazə aɲroməişlennosţi akəta nxamyei rqnə ari auəsura dəuʒʒa, alşara dəu zmou sţaxanovɤ çsra aiçəxrala, anagʒara iaɸəuɲ ui, asoveţɤ ſakugəlaſei aḳaɲiţalisţɤ ſakugəlaſei rəbɟara aħaa ɸəc bɟazço, aḳaɲiţalisţɟa rqnə açḳəs eihanə aḳrəura aaləç harazḳəua, hɤəlaɸə iəçagı iazərhanə izərîtua, aſata ɸəc. sţaxanovraa—aţexniḳa znaɲaɸə iaazgaz, aangəlartaḳ zzəmdərʒo, uərt aangəlartakua iəqaz pəzxaaua auaa,—reiha iharaḳəu asţadiaxı asocialisţɤ jlar rəiagarazə amya ələrxəueiţ. abri ala auɲ, ayəzɟa, sţaxanovraa rçsra mbaɤəla aḳərʒa zlaçanaḳəua.

dara abart hazlaɟajakuaz rouɲ, hɤəla dəu aɸə ſatanḳəla aɸeitaḳrakua iəqalaz.

abas ala, arevoliucia zguə aɟḳahanə iəqaz, agunkıɟa, nasgıə iaşala iara arevoliucia iaoıaɟou—ţrocḳii, zinovıevi, ḳamenevi ubas egıərtgıə,—ɤəlaḳ aɸə macara asocializm uayə izſakurgəlom ħa iərħoz başa ɸəz-bɟ rəchanə iaanxəeiţ. s. s. s. r. aɸə asocialisţɤ ſakugəlaſa qaçouɲ. asoveţɤ ħəntkarra oıuoıuouɲ,

alşara dəuuɲ, iara aħaakua xɪʒəi-pşei zmou ar qapſ irxɪɥoiţ. (anaɲenqɪarakua). s.s.s.r. dara iəkuənxo ajlar bzia iərbo rəpsadgɪəl macara adagɪə adunei zegɪʇi aḳrəuɟa bzia iərbo ʇəlanə iqaləeiţ. (anaɲenqɪarakua).

abart zegɪə hara ihalharşeiţ, hbolɪşeviḳʇ ɲarţia, lenin iɲoliţika iaşala iaxɪnəqunagoi, iara acenţr ḳomiţeţi, ihazguaḳɪaʒou sţalin dəu genialɪla anaɲxgara iəqaiçoi rəbzourala. (agurkɪħa anaɲenqɪarakua. adelegaţɟa gəloiţ, igoiţ abɿkua: „xaiər iəkuzaaiţ ayəza sţalin". „ayəza sţalin iaxɪ—ura!" „xai ƶive veliḳii sţalin!—ura!").

abas ayəzɟa, asocialisţʇ aarəxra eita ɸəcla aſtəxrazəi, aiaaira ɸəckua aiəurazəi, iataxəu auəskua zegɪə qaçouɲ hara hɸə. hara ihamouɲ aɲroməişlennosţɪ dəu, hara uajə ihamouɲ asocialisţʇ kəta nxamya dəu, hara ihamouɲ zeipş utaxəu, zeioɪɪaqam amaſənakua, mbaʇəla rxpxɪaʒara raɟanə, uərt rxpxɪaʒara esəşəkusa iaha-iaha irzhalaşţ hara hfabriḳakuei hḳolxoz mxkuei rqnə.

hara hʇəla dəu iamɲəçaḳəuɲ mbaʇəla zxpxɪaʒara raɟou, zeiua utaxəu apsabaraʇ beiarakua zegɪə, uərt rəlagɪə iara egɪərt aʇəlakua irxɪpşəmḳua iqaloiţ. hara iahtaxəuɲ pxɪaqa acara, aiaaira ɸəckua rzə akupara, uərt aiaairakua şhalşogɪə agura xaçanə haqouɲ. açəxuʇan, hara uajə asocialisţʇ ſakugəlara aoţraslɪkua zegɪə rɸə ihamouɲ zeioɪɪaqam auaa ɸəckua.

aḳomɸar — ḳommunisţʇla aɸar zaaʒoi açara rəztoi organizaciouɲ

nas iahtaxəuzei hara uajə? hara iahtaxəuɲ, ayəzɟa, açara, adərra, izban aḳuzar, auəskua zegɪə rənagʒara alzərşo adərra auɲ. sara isħaxeiţ, hara hɸə, s.s.s.r. aɸə aarəxraʇ mɥkua iarbanzaalagɪ aḳala tlaraḳ rəmamḳua işəqou. aarəxra iaſxəuɲ aſamtlaħ-

kua zegıə. amala hɛ a huəs eiçanarxar alşoiţ adərra aʒmaɥrei, açara maɥnə iaxıhamoui azə.açaradarei açara maɥrei rərʒra, aşkolkua rqnə eioıınə arçara, auəsuʒei akolxozaai rţexnikaꝝ çara azərharei akommunistꝝ uaajlar rſakurgəlara auəs aɸə iaanxanə iəqou apəngəlakua zegıə rçəxua pərʒoiţ, iəçagı eihaʒanə amanłalara dəuʒʒakua rərɸiaraɸə cxəraadəus iqaloiţ. abri azə auɲ, ayəzʒa, hbolışevikꝝ ɲarţia acenţr komiţeţi, xatala ayəza sţalini açara uəskua ialkaanə xəyaa azəunə auəs zazərua. (anaɲenqıarakua). abri azə auɲ, lenin ikomɸar gutləx uəsnagʒaꝝnə iamou açara akunə izəqala. asoveţꝝ ɸar zegıə rçara organizaţors iamou akomɸar rouɲ. iarban çarou araqa hara hazɸəu? ari azçaara hara atak ahtarouɲ abri ala macara: iarban çarazaalakgıə hara uajə akər iahzapsouɲ adərra iaçanakəua aoţraslıkua zegıə rɸə, açaradarei açara maɥrei rərʒra inarknə anauəka-eilkaaraꝝ çara aqnənʒa.

łara işəjdərua eipş, asoveţ mɥi hɲarţiei imaɥəm iəqarçaxıou hꝝəlaɸə akulıţurei açarei rərɸiarazə. iahħaɲ, cifrakuak aaſtəxnə hnarəxuapşər iaailahkaaueiţ asoveţ ħəntkarra qaləeiʒtei iiasxıou aamta ala şaqa akulıţuraꝝ uəsura dəu s.s.s.r. imyapgou. arevoliucia qalaanʒa, 1914 şəkusazə, aiçbəraꝝi abʒaraꝝi şkolkua irtaz açayʒa rxəpxıaʒara naʒon 7800 nəzkıyək rqənʒa, 1936 şəkusazə aiçbəraꝝi abʒaraꝝi aşkolkua irtou açayʒa rxəpxıaʒara naʒoiţ 27,935,9 nəzkıyək rqənʒa (anaɲenqıarakua). daɸak ala iuħozar pſənꝝ rəla egıaagəmxo eihanə. ari iaħo ui auɲ, hara ihalharşeiţ axuəɥkua zegıə neiyəmsrəda aşkolkua rqnə rərçara. ubri anaysangıə aţexnikumkua rɸə açara zçoz 1914 ş. azə rxəpxıaʒara naʒon 48 nəzkıyək egıaarəgəmxo, uajə uərt rxəpxıaʒara naʒoiţ 740 nəzkı-yək rqənʒa; vtuzkuei vuzkuei (açara eihabərakua) rɸə açara rçon 124 nəzkı-yək, uajə—509 nəzkıyək. art macara rakuʒam hara hꝝəlaɸə çara xkkuas

ihamou. daaraʒa rxəpxıaʒara raʒanə auaa açara itouɒ abərgʒa rzə iaarţu fabzavuɥkuei, azauadƫ şḳolkuei, nasgıə aḳolxozƫ şḳolkuei, akəta nxamya iataxəu aḳadrkua razəqaçarazə aḳuərskuei ubas egıərtgıə aşḳolkua rɸə.

açaradara arʒra auəs aɸə hara daara aiaaira dəukua hamouɒ. arevoliucia qalaanʒa 8 şəkusa idərḳnə 50 şəkusa zxəçuaz raxıƫ 70 ɒrocenţ çara rəmaʒaməzţ. uajə ui akura iaçanaḳəua rxəpxıaʒaraɸə 8-10 ɒrocenţ raqara auɒ çara zmamḳua inxanə ihamou. aḳulıţuraƫ uəsura iəmyapaagakuaz rəbzourala, hƫəla iaxapanə iəqaz açaradarei alaſcarei ialaagəeiţ. axa ari maɥuɒ. ari macaraɸə hzaangəlom, hara uajə aşḳolkua rxəpxıaʒara ui aqara inţeress ihamam, aiçbəraƫi abʒaraƫi aşḳolkua raḳumzar, uərt arinaxəsgıə haɸrədcalanə rərgəlara haquəçuam. aţexniḳumkuei açara dəuƫ şḳolkuei ubas ubart reipşkuei raḳuzar, uərt rxəpxıaʒara hara hɸə imaɥʒam. hara uajə eiharaḳgıə zinţeres hamou, açara iaſakugəlaſoui, iara aiɸḳaarei, axatazaaſei rouɒ. araqa iguataƫəu ui auɒ, aşḳol aɸə auəs eioıınə aſakurgəlarazə, aḳər auəsura dəu şəmyapgougıə, maḳıana aiçbəraʒaƫi aşḳol inarḳnə aihabəraʒaƫi aqnənʒa hara haşḳolkua rzveniakua zegıə rɸə işakunagou eipş auəskua iara uajəgı iſakurgəlam, eiharaḳgıə daara aḳərʒa zçazḳəua aɒredmeţkua axaƫə bəzłei, atourəxəi, geografiei uħa rçaraɸə. art auəskua ireiuou raxıƫ aɸərpşəgakua raʒaʒanə rħara ataxʒam. aşḳol ialgaz axuəɥkua, açara dəu şḳolkua irəlgo asţudenţʒa atourəx çara ckıa irəzdəruam, iagəmḳua ayra rəzdəruam, xəmpada iataxəu amaţimaţiḳa dərrakua axırəmam aqnəƫ arasɥoţkua rəqaçaſa rəzdəruam.

iabaanagoi abart reipş agxakua. ħaras iataxəuzei, iara uajgıə arçara ɸeinə iaxıəſakugəlami, arçaga łqukua işrəkunagou rɸeimrei, nasgıə aşḳolkua rərçayʒa aẓəryʒa iaxıənʒaxutou açara axırəmami auɒ art agxa-

kua zəxqıo. hara harçayʒa iaxıənɜaxutou açara şrəmam azə srəlaʒajoiţ cifrakuaķ.

r. s. f. s. r. iaxıaçanaķəua aiçbəraʔi aşķolkua rɸə 1935 şəkusazə rçayʒas iəqaz raxıʔ 34,8 procenţ aiçbəraʔ çara zmaz raķuən, 63,7 procenţ abʒaraʔ çara zmaz, procenţķəi bzaķəi zaʒək aihabəraʔ arçayra çara zmaz raķuən. ixarʔaam abʒaraʔ şķolkuei, abʒaraʔ şķolkuei rqnə rçayʒas iəqan 9 procenţk aiçbəraʔ çara zmaz, 66 procenţ abʒaraʔ çara zmaz, 24 procenţ zaʒək aihabəraʔ çara zmaz. ari azouр arçayʒa açara iaxıənɜaxutou rəmamzaara aşķol uəs aɸə iķuadou uyastķanə izəqou.

aşķol auəs ʃakugəlaʃa makıanazə daaraɜa iagnə işəqou dərʔəuр, ayəzʒa. v.k.p.(b) acenţr komiţet, iaharakgıə ayəza staʃin ixatalaʒqıa, oıuoıualaʒqıa napalarkəiţ ari auyastok auəs azəura. ħaras iataxəuzei hara ui agxakua iəqou xəmpada iharʔeiueiţ. axa ubri azə iataxəuр daara ʔəʃala auəsura.

ari auəs aɸə akomʔar rroʃı (uəsuʔəs irəmou) daara idəuxoiţ, axa iaaxţəʒqıanə iahħozar, makıanazə akomʔar organizaciakua iaxıənɜaxutouʒqıa iagməʒķua ari auəs rəʔşaladmərxuəc, makıanazə aşķol inakuşa-aakuşo işavou, arçayʒa rzə agucarakra bziaʒqıa eilərkķa iaħoiţ acenţr komiţeţi sovnarkomi uajə aakıəskıa iəʃtərxəz akuçarakua rɸə. hara darbanzaalagı arçayʒa azaʒala iguatanə acxəraara rətara halagarouр, arçayə kulıţuraləei çaraləei iəçagı deiharakŋə iʔəʃtixərc azə, ui iaşalaʒqıa rçay bzianə dqalarazə.

hara iguatanə ihamazarouр arçayʒa ihamou rəbzayək akomʔar kura iaçanaķəua şrakuu, ubri aqnəʔ akomʔar ialşoiţ auəsura dəu qanaçaracə, araqa hazlaʒajo aiçbəraʔi abʒaraʔi aşķolkua macara rakuɜaм, oıuoıualaʒqıa auəsura hʔalaharxurouр aihabəraʔ şķolkua, eiharaɜakgıə arçayʒa rşķolkua ruəs aioııʔrazə, izban akuzar, uərt hara ihartoiţ arçayʒa rķadr-

kua, axa uərt makıana daara ipeizamkua ifakugəloup. apxıagəlara zmou akomfar ykuənjei akomfar zoıabjei rəla akomfar oıuoıualajqıa napalarkəroup arçayraf institutkuei atexnikumkuei reifkaara, egıərt pət-yətk aşkolkua rzə auəs uajraanza işərzəruaz eips.

iara ubasjqıa daara akər zçazkəua uəsnə ipxıazafəup hfələafə açaradarei açara mayrei rərzra. ari akər eidara dəunə inaroıuoıuanə pxıaqa hcara iapərxagou uəsup. makıana hara ihamoup çara zmazam millionyəla. sovnarkomi v. k. p. (b) acentr komitet akuçara iəftərxəz ala, hara hfəla iəkuənxo 50 şəkusa zxəçua inarədkəlanə, 2 şəkusa irxəmgakua, rçaradara harzroup. axa açaradara arzra macara hara hzə imayəup,—hara iharzroup açara maynə adərragıə, hara eilərganə iguahtozaroup, açara may zmou, abərgjei, zuayəbzara inaxəsxıoui auaa rəmacara rakuəmkua, afar ireiuou rqəngıə işəqou.

sara ara ishar alşon iariaşarc azə fərpşəga zajək. moskvafi akomfar rkonferencia aan riazskfi araion aqnəf ayəzja ruazə daakugəlan ubas iheit:

„sara araqa isharoup hara hfar rəynəuçqa aa-procentkəi bzakəi çara zmazami, 32 procent açara may zmoui şəqou. ari arparja rqnə macaroup, azoıabja rfə çara zmam rxəpxıazara iahagıə eihaup. hrəxuapşəp hara hkolxozkua, akolxoz dəukua—„novoe voldaevo“ „krasnəi oktiabr“ uha. ubart rfə 700 yək afar iəqou raxıf, 314 yək açara may zmou roup, 115 yək çara zmazam roup“.

abas aup auəs şəqou moskva aoblast akətaf raionkua ruak afə, axa riazskfi araion aqnə macara auma abas iaxıəqou? amalaxazgıə map, ayəzja. izlaabo ala qara-qara dgıəlkuak rfə, ari auəs iəçagı eijanə ifakugəlazar qalap, nas uəpşər akomfar uəsuja rqnə uəs zguə iaanago pətyək əqoup, açaradarei açara mayrei irxəpanə,—açaradarei açara mayrei hrəxo-

с. 42798.

hrəguo harφəzar açḳəs eioıımi iaajg abȷara çara, aihabəra çara ħa.

maɲ, ayəzȷa, ari iiaşam ɲozicioup. hara xəmpada iharʒroup açaradarei açara maɥrei,—ari auayə dəgunəmyaxa, ḳulıṭura iəmamḳua dqazço aḳoup. uəsqan auɲ hara iahagıə iərccaḳnə pxıaqa hanco.

sara xəxı salaȷajeiṭ aşḳol aqnəɸi açara, axa ayəzȷa, hara aiçbəraɸi, abȷaraɸi, aihabəraɸi aşḳolkua rqnəɸi açara macara aḳuʒam aḳər iahzapsanə iəqou, aşḳol antəçɸi açaragıə htaxəuɲ. açara—ui daara aḳərʒa zçazḳəua dərrouɲ, hara hqnəɸi açara zegıə ḳommunisṭɸ çarouɲ,—izban aḳuzar iara uiada aḳommunizm ſakugəlara zalşom.

ħaras iataxəuzei aşḳol aqnə macara ala zegıəɟqıa adərra zrouam, iaharaḳgıə akəta azeipş çarei, aṭexniḳaɸ çarei rouracə daaraʒa aḳər iapsanə iəqouɲ azaoɥniɸ çara ui auəs hara hφə maḳıana iaxıənʒaxutou eiçəxəmḳua iəqouɲ, axa ui aḳərʒa amφxanaḳərouɲ, auaa aarəxra iapəmqıaḳua adərra rourc azə acxəraara rətara. azauadkuei aḳolxozkuei rqnə auaa aarəxra iapəmqıaḳua aşḳolkuei aḳruzoḳkuei rφə dərçara artbaarei aioıɲɸrei auəs azura inavargəlanə, aḳomφar iara ari auəs aφgıə aḳṭivlaɟqıa organizaṭorȷanə iəkugəlarouɲ. xəmpada snqnərxarouɲ, mamzargıə slioṭɥiḳxarouɲ ħa aφar ireiuou ſouḳə-ſouḳəi, axuɥkua rəynəuçqa iɲlanə irəloui aguaanagarakua içabərgəuɲ, ikunagouɲ ħa uħaraɸa iəqam. aḳomφar, axuɥkuei aφari rxərguə itargalarouɲ, hara hħəntkarra ſakugəlaſa aqnə arçayȷagıə, aslesarȷagıə, aṭoḳarȷagıə, amaşinisṭȷagıə, aṭraḳṭoristȷagıə araxu aaʒaȷagıə, ubəs ubart reipş egıərt azanaatkuagıə zegıə eipşnə aḳər zçazḳəua şraḳuu, darban arpəszaalaḳgıə darban pħəzbazaalaḳgıə rφazḳnə iəqazarouɲ zanaatḳ iagəmḳua rnaɲaφə iaargaracə.

ajakuaḳ sħaşṭ aɲoliṭiḳaɸ aaʒara uəs azə. auəsura aioıɲɸrazə ayəza sṭalin arbarakua iritaz aſtaxı, aḳom-

ЦИОНАЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА
ЕХАЗИИ им И. Г. ПАПАСКИР

ҧar ari auəs azə daara akər qarçeit. axa iagıa uəs akuzargıə hara iguahtara ui aup, kommunistla aҧar raaɜara, auəs iapərxagou, agxa oıuoıuakuagıə şəqou. akomҧar lenin iças ala raaɜara aҧə iazəqanaçalaroup abolişevik iaşakua, akomҧar rqnə iaaɜalaroup iaharakəu aideia.

ari aaɜara xəmpada darbanzaalagı akomҧar iaiəuou izitaxəu, anxamyaҧə akuzaait, aidiologiaҧə akuzaait, iəkuşa-məkuşa iəqou auəs fakugəlafa idərua, daʒəmfakua agura xaçanə, pxıaqa dcalarc azoup. çabərgəup, aekşploatacia qazçoz aklasskua hara hҧə iapəxəup, axa art aklass ʒənxakua uajgıə iəqoup. uərt znə-znla ihazanə, hsovetҧ organizm reiha atakpxəkura axıamou, reiha iaxıanpşəşa atəpkua rҧə uəsura kua irəlalanə apərxaga nəqurgoit. abri eipş zəqalo klassla ihaoıaʒou horganizaciakua ianrəlalo aan apolitikaҧ çarei aguҧanrei iaxıənɜaxutou iaxırəmam iaxqıanə aup. abartkua reipş qamlarc azə politikala açara hamazaroup.

iara abri azoup hara hҧar xəmpada izərtaxəu apolitikaҧ aaɜara ibzianə aiҧkaara amyala lenini stalini rças rəlsnə iəqazaarcə.

akomҧar rҧə apolitikaҧ aaɜarazə agxakua iəqou rҧə daara akər ialaʒajaxeit. uərt agxakua iaharaɜak izakuu ui aup, apolitçarei aparʈia atourəx açarei znəzənla xəxı-xəxı mbaҧək igucaramkəkua iaxuapşueit, ckıa igucarakna apropagandistʒa alərpşaauam, iaharaɜakgıə akomҧar organizaciakua apropagandistʒa irəcxraauam, auəs rzəruam. aşkolkuei akruzokkuei rҧə aneira iagəup, aşkolkuei akruzokkuei rҧə açara aҧar rguə akuərkərҧ ieiguəroıanə irçarҧə ibzianə imyapərgom. uəsqan uaxuapşər aparʈia atourəxəi, iara ui ieiuanə iara iadhalou zegıəi rçara atema, lenini stalini ryəmtakua rçara—ari daaraɜa ibeiou, ainţeres dəuɜɜa zlou temoup.

axa aşkolkuei akruzokkuei rɸə arçaraƮ uəsura eiharak ubasqak interesk rəçaɜamkua imyapargoiƮ, iaşalaʇqıa apolitikaƮ-aaɜaraƮ uəsura akomɸarja aqunagoiƮ.

abri zəqalo ui auƮ, iara uajgıə ari auəsura iakunagaxaşa anaɹxgara amam. uajə zegıə reiha auəs zlou, arezoliuciakuei akuçarakuei rakuəmkua, praktikala auəsura aiɸkaara auƮ, aşkolkuei akruzokkuei rprogramma auƮ, nasgıə irətaƮəuƮ arçaga ɨquə bziakua, ialpşaaƮəuƮ apropagandistʃa bziakua, akomɸar naɹxgara azto auəsuja rxatala iguartalarouƮ aşkolkuei akruzokkuei ruəsura, dara rxatalaʇqıa ubart aşkolkuei akruzokkuei rɸə auəs rəularouƮ, iəqouƮ agxakua rərɸeirazə uaxıənƮ amaterial roularc azə.

napalaîk, ayəzʃa, abri auəs, işaxutou eipsʇqıa egıəfakuîərgəl, akomɸar rqnə apolitika aaɜaraƮ uəsura iaxıənɜaxutou iharakna.

lenini ayəza stalini iznəmkua-iyənƮəmkua akomɸar rɸapxıa azçaarakua əkudərgəlaxeiƮ aaɜaraƮ uəsurazə. şəkusək apxıa ayəza stalin, daara akər açakə atanə auəs dalaʇajeiƮ iara abri akomɸar ruəsura zegıə rɸeinə eitafakudərgəlarazə. axa araqa iħaƮəuƮ, ubas ala auəsura iɸəcnə aitafakuərgəlaraɸə akomɸar aorganizacia rapparatkua makıana daara akərɜa şrəgəu. açarei aaɜarei rzə auəs eiɸkaara iara uajgıə akomɸar aorganizaciakua ruəsuraɸə xəyaa dəu zəzuu uəss iqaçanə işrəmam akomɸar. akomɸar ireiuou azəryə eiua-eiƮəm anxamyaƮi asoveʇƮ uəsurakua raxı rɸərpsaqıoiʇ, ari axadara zmou auəs nagɜaƮ aanəʇnə.

akomɸar aizara dəu alamtalazə, aizara dəu aqnə uəs eilərgaƮəs iəkuhargəlarəzei, egıəşpamyapagaƮəu ħa ianalaʇajoz, ayəza stalin iaraznak iheiʇ, iara iguə izlaanago ala, akomɸar eizara dəu açarei aaɜarei reiɸkaara iazknə imyapəsrouƮ ħa. (aguərkıħa,

akəraamta açəxua pəmʒazo rnapə enərqıoit).

abas, ayəzʒa, ayəza stalin işhabʒeigaz eips iqaçaʧəup. (aguərkıha rnapə enərqıoit). akomʧar ruəsura apafos şeibakəu, lenin ikomʧar afərxaçara zegıə, uajə açara auəs azəuraxıə iiagaʧəup. abri aup xadara zlou auəs. (aguərkıha anapenqıarakua).

stəxanovraa rçəsrei akomʧari

stəxanovraa rçəsra aiçəxragıə işiaşou arinaxəsgıə açara uəs iacəup.

ihamouzei hara uajə stəxanovraa rçəsra arʧiaraʧə? abraqa kremlı aʧə, işaadərua eips, stəxanovraa reilaʒajara anəqaz ayəza stalin aja aniha aftaxı, acentr komiţet aplenum azbra anəftnax aftaxı, stəxanovraa rçəsra akər pxıaqa iceiţ, iazhaiţ. 1936 şəkusa akʧi akvarţal aan aagləxra aplan nanagʒeiţ, aixamyaʧ transport akuzar, ui aplan inamcxuəngıə inanagʒeiţ.

ari, ayəzʒa, stəxanovraa rçəsraʧə daara akərʒa idəuu eiaairoup. izban akuzar, ţara işəjdərua eips, çəpxʧi aşəkus, akʧi akvarţal aplan aasta sənʧa akərʒa hara hʧə eihan. stəxanovraa rçəsra pxıaqa iaxıcaz aup hara hʧə ari aplan anagʒara zəbzourou.

axa stəxanovraa rçəsra ineiləoıraa-aailəoıraaloup aʧşeiçnaxəua. aproməişlennostʧ otrasəlıkua jpakə aiçaxara rəmoup. abna aproməişlennostı aʧə amaʧaxukua rəqaçara, abya aproməişlennostı uha egıərtgıə akər iapsou aotraslıkua rəqnə aproməişlennostı eiçamxo iəqazar, hara ataxəmkua akʧi akvarţal aplan inamcxuəngıə inagʒanə ihamazaarən. axa ui mou, aproməişlennostı aʧə apxıagəlara zmou anaplakkuei aotraslıkuei rʧə xra zmou acexkua rqnə auəs zua pfəqara işanə xutak aup stəxanovjanə

iəqakuou, egıərt acxəraaga cexkua rɸə ui açḳəsgıə eiçouɒ.

anorma ɸəckua ralagalarazəi, aura psa aitaʃakugəlarazəi, aɒroməişlennosţı aoţraslıkua jɒaḳ rɸə auəsura aḳərʒa eiçadərxəeiţ, amccaḳra rəmanə iəqouɒ; ui aqnəɤ hara iahħar halşoiţ, sţaxanovraa rçəsra maḳıana alagamta macara aɸouɒ iaxıəqou ħa. nas uaxuapşər nxaɫakuaḳ rxadakua rəynəuçqa xutaḳ aɸə irəmouɒ aḳ iapsam baapsəla ixuartamḳua auəs myapəgara, auəs axə iouɿnə ađəkuçarakua, samoţioḳla aʃtra. ari aɸə anxaɫakua rxadarakua rəmacara raḳumḳua aɒarţiaɤii, azanaat eidgəla organizaciakua ptyəḳ ruəsəuɿagıə samoţioḳla auəs rueiţ. iara abri macara alouɒ eilḳaaʃas iamougıə hara hanxamya anaɒlaḳkuei aoţraslıkuei jɒaḳə rɸə sţaxanovraa rçəsra auəs deḳabr mza azə işəqaz aasta iaha eiçanə iʃakugəlanə izəqou.

sţaxanovraa rçəsra iataxəuɒ aarəxra axagəlaʃa amexanizm zegıə auəsura arɸəcra. ui iazəɥhauam izeipşrazaalagı aatgəlaraḳ, (zasţoi) abiuroḳraţizmra, aruţinara, iara ubri aqnəɤ hanxamya amyapəgaʃa asisţemaɸə abart agxakua nəquzgo iɿərərgoiţ asaboţaʒi aɸagəlarei, sţaxanovraa rçəsra iapəngəlarc. ari asaboţaʒi aɸagəlarei pəxxaanə sţaxanovraa rçəsra iaha eioıınə arɸiarazə aḳomɸar zegırəla aɒarţia iacxraarouɒ. anxaɫa axagəlaɿa aʒəryəḳ rguə iaanagoiţ dara qaçaɤəs irəmou aɒrogramma anagʒara ħaas sţaxanovraa ruəsura amouɫa. maɒ, ari uəs aḳuʒam! sţaxanovraa rçəsra aiçəxra, iəʃtəxəu aarəxraɤ ɒrogramma inaxəsrouɒ. abas auɒ auəs şəqou.

axa ɥəda iguataɤəuɒ aţexniḳaɤ çara aḳər şaçanaḳəua. sţaxanovraa rçəsra ərmanɫalanə aiçəxra uajə hara hɸə auəsuɿa reiharaʒaḳ sţaxanovɿanə iqalarc rtaxəuɒ. sţaxanovɿanə aqalarazə iataxəu amya, ireioıəu sţaxanovraa iahdərbaxeiţ. uajə auəs zlou ubri auɒ, aţexniḳaɤ çara daara məcxuʒa iərtbaanə eiçəx-

ҭəuр, ui hara hnaрlaḳkua rҷə iaxıənʒaxutou iagəmḳua iſakurgəlam, znə-zənla başa asaxıaz auр izeiҷərḳaaua. aḳomҷar ari auəs işakunagouɿqıa rxalarxunə rəlşara oıuoıuala iɿərrgarouр abri auəs iazḳnə.

aḳomҷar eiharaḳgıə ialḳaanə, ɥədala auəs oıuoıuala iruərouр akəta nxamyaҷə sṭaxanovraa rçəsra aiçəxrazə. ayəza sṭalin aрarṭiei aҭəla zegıəi rҷapxıa uəsnagʒaҭnə iəkuirgəlṭ hapxıaqa iaaiua xəşəkusa, pſəşəkusa rəla aɥa aarəxra 7-8 milliard put rqənʒa iazdərharc. hara ui nahagʒoiṭ, hkəta nxamyaҷə işaxutou eipşɿqıa sṭaxanovraa rçəsra eiçahxər. ui aqnə hara iaadəruazarouр aḳolxozkua rҷə sṭaxanovraa rçəsra abərjə şaḳuu iannalago, axa ui iaarlasnə iərtbaanə iſakugəlarc azə iataxəu zegıə rəla eikuɫouр. amaſənakua hara ihamouр, uərt esəşəkusaairagıə iaha-iaha irzhalaşṭ, anəɫ rɿəgakua rxəpxıaʒaragıə ari naxəsgıə iazhaueiṭ, aḳolxozkua inagʒaʒanə rҷeidərḳəlṭ. sṭalin iḳolxoz usṭav ala iaarpşəuр aħəntkarrei aḳolxozniḳəi rinṭereskua reidçarazə eioııəu aforma. iaaʒouр aḳombainerɿa, aṭraḳṭoristɿa, araxu aaʒaɿa ubas egıərtgıə auaa—rḳadr ҷəckua. akəta nxamyaҷə uajҭi sṭaxanovraa—uərt, ħaras iataxəuzei, maḳıana ipşəxuɿouр, uərt ruəs zeipşəqam ala inargʒeiṭ amyagıə hdərbeiṭ. akəta nxamyaҷə sṭaxanovraa rçəsra iahnato məcxuʒa iraɿaʒouр, ayəzɿa. uajə akəta nxamyaҷə aiçaxara ihamou aqnəҭ şaqa hapanə pxıaqa hcaşa uaygıə iguə iazaanagom, angelina, demɥenḳo uħa ubas egıərtgıə akəta nxamyaҷə apxıagəlara zmou auaa ruəsura iaanago, auəs aҷə inahagʒar. (a n a р e n q ı a r a k u a).

axa akəta nxamyaҷə sṭaxanovraa rçəsra iara axala, samoṭioḳla pxıaqa izcom. ubri azə iataxəuр idəuʒʒanə eiҷḳaaga, auəs ubri aҷə ɥədala auəs ura rəxutouр aḳomҷar, izban aḳuzar aрroməişlennosṭı aҷə açḳəs iahagıə aḳraçanaḳəueiṭ akəta nxamyaҷə aḳomҷar ruəsura, izban aḳuzar iaha pxıaqa acara zəlşo, axaz-

nxamyaҭ çaskua irədħalamḳua, iaha aguamɥi açarei zmanə akəta nxamyaɸə iəqou aḳolxozaa rɸarḳua rouɲ, aguraǵıə xaçaҭəuɲ, art auəs nagʒaҭkua aḳomɸar xıʒla işənargʒo; aɥa aarəxra 7—8 milliard put rqənʒa anagʒarazə, iaarlasnə araxu aaʒara aſtəxrazə, abambei, akunəi, alasei ubas egıərtgıə hɲroməişlennosṭkua axəpxıaʒara azərharazə ayəza sṭalin dças iəqaiçaz anagʒara, guəḳ-psəḳ ala aḳomɸar şazəkupo. (a n a ɲ e n q ı a r a k u a).

aḳomɸar organizaciaҭ zçaaҭkua

sakuitəłҭ uajſta aḳomɸar organizaciaҭ zçaaҭkua pətḳ rəlaʒajara. iaşalaɥqıa iahħozar, ayəzʒa, aḳomɸar organizaciaҭ uəsura, hsocialisṭҭ ſakurgəlara auɥasṭḳakua zègıə rɸə aḳomɸar uəs nagʒaҭəs irəmoui dara zəzḳəui axıənʒaqou guahtar, ui açḳəs aḳərʒa aiçaxara rəmouɲ, axa ari eipş aorganizaciaҭ uəsura aiçaxara qamlarouɲ. auəs zlou ubri auɲ, abri aḳomɸar ruəs nagʒaҭ axıənʒaqou inamʒo aorganizaciaҭ uəsura aiçaxara iamou qamlarc azə auəsura ataxəuɲ.

izəzḳəuzei abri aḳomɸar aɸə aorganizaciaҭ uəsura aitaſakugəlarei aioııҭrei? izəzḳəu ubri auɲ, aḳə, aḳomɸar aɸə aorganizaciaҭ uəsura zegı reiha uəs nagʒaҭəs iəqou iaçaḳnə—asoveṭҭ ɸar rərçarei, ḳommunisṭҭla raaʒarei aɸə iaşala iorganizacia tbaanə aqalara ataxəuɲ. abri auəs anagʒaraxı iaarħҭəuɲ, ayəzʒa, aḳomɸar aɲɲaraṭ şeibaḳəu zegıə iaarħҭəuɲ işaxutou eipşɥqıa. ybagıə, aorganizaciaҭ uəsura aioııҭrei aitaſakurgəlarei zəzḳəu ubri auɲ, łara uaj aizara dəu aɸə iłədəłḳəlo aḳomɸar programma ɸəci ausṭav ɸəci auəs aɸgıə rəmyapagara.

aḳomɸar aprogramma ɸəci ausṭav ɸəci znaɲxgarala auəs azəzuəz aprogrammagıə ausṭavgıə apxıaҭi rɲroeḳṭkua daara aḳər zçazḳəua arɸeirakua rəlargalṭ. axa, ayəzʒa, art arɸeirakua, ayəza sṭalin

aprogrammei austavi rproektkua rфə ialaigalaz uəs başa rфeirakuanə akuzam işəqou, uərt uajə iahxəsxiougiə iəqougiə akomфar rфə aorganizaciaƥ uəsura rфeira dəukuanə iəqouƥ. izakuəzei uərt arфeirakua? uərt daara iraʒanə iəqan. sara sguə iaanagoiţ, aprogrammei austavi rzə ara aizara dəu aфə adokladkua qazçaranə iəqou adokladyikja ui aƥə rhaƥ ha. sara yə-rфeirak macara srəxʒajoiţ.

pasaƥi austav atekst axpaƥi abzac analagamtaфə: „v. l. k. s. m. iara ſatas izlamou ala, klassla axdərra zmou, politikala açara zmou, apxiagəlara zmou aфar reilazaara tbaakua r-riadkua rфə eidərkəlo massaƥ proletarƥ organizacianə iəqouƥ“ ha iaxiahoz axatəpan, ayəza stalin ialaigalţ: „v. l. k. s. m., politikala açara zmou, akalaki akətei rqnəƥi aqajlar rфar pxiaqa eilazaara tbaakua r-riadkua rфə eidəzkəlo, aparţia ialam organizacianə iəqouƥ“ ha daфa tekstk.

iara abri abzac aybaƥi axutaфə: „iarbanzaalagı akə ala v. k. p.(b)-i v. l. k. s. m.-i rprogramma acəmnəquarei akomфar aфə aqazaarei zaaibuam“, ha exiahoz aфə ayəza stalin „v. k. p. (b)“ aja aləixəit. axpaƥi apunkt aqnə. v.l.k.s.m. aylenraxı adkəlara socialƥ dərgala gruppakuanə rşara aƥə axiaho pasaƥi atekst axatəpan, ayəza stalin ialəeigalţ: „akomфar aylenraxi irədərkəloit apxiagəlara zmou, ipəlou, asovet miyə iazguu aфar auəsuʒei anxaʒei amaçura ialoui raxıƥ“ ha daфa tekstk.

iərhozei art arфeirakua? uərt iərho ui aup, akomфar aquəçroup aparţia organizaciakua zənsak iraclabnə afakurgəlarei iarbanzaalakgiə zegiə rqnə aparţiaƥ komitetkua ruəsura aфəpşra. hara hфə bolişevikƥ partias iəqou akoup. akomфar—ui v. k. p. (b) iadəu, aparţia ialam, apxiagəlara zmou aфar irorganizacioup. ari iaho ui aup, akomфar uajə izlaqou aasta iəçagı itbaau organizacianə iqalaroup. v.l.k.s.m. aylenraxı adkəlaraqnə, aparţia aylenraxı adkəlara aan

aanḳəlaga ħaakua ireipṣəu aanḳəlagakua rxuəcra ara iataxʒam. aprogramma ɸəci ausţav ɸəci rəbzourala aḳomɸar organizacia iazharoup, ari aqnə iłartouħa aḳgıə əqaʒam. axa ari iaħom ałkua qıaqıaʒa iaaţnə iaarpəxıałalagı zegıə rədərḳəlaaiţ ħa. ui azə iəqoup aanḳəlaga, daɸaḳala iuħozar, iazguatou apoliţiḳaɸ zəqaçarei, aḳomɸar ialalamtazə darbanzaalagı ieilḳaarei. art agaranţiakua oıuoıualaɟqıa inagʒaɸəup, axa apartia organizacia aqazſa zqazſou aanḳəlagakua rxuəcra ataxʒam.

anays art arɸeirakua iərħo ui aup, asocialɸ regulirovanie azəura ħa izəſtou apraḳţiḳa, aḳomɸar iapəxɸəup, iapəxɸəup pasa iəqakuaz aṣarakua. uajraanʒa aḳomɸar eiharaḳ proleţarɸ organizacianə aɸapxıaʒon, uajə ui, apxıagəlara zmou asoveţɸ ɸar uəsuɟei, anxaɟei amaçura ialoui, açayɟei irorganizacianə, iaha itbaau organizacianə aqalara iaɸəup.

ayəzɟa, abart roup iaargo arɸeirakua ayba rəmacara, ayəza sţalin ialəeigaləeiţ ħa xəxı sara szəxɟajaz.

xpagıə, aḳomɸar rɸə aorganizaciaɸ uəsura aioııɸrazə uəsnagʒaɸkuas iəqou ui aup, uajə iəqou agxakua apəxnə, iaxıazə aḳomɸar auəsuraɸə reiha iḳuadoup ħa iəpxıaʒou auɥasţḳakua rərooıuoıuaroup. iarbankuou art agxakua? rapxıaʒaɸi reiha aḳər zçazḳəua agxa, aizaradəu alamtalazə imyapasəz aḳomɸar ḳonferenciakua aḳərʒa rɸə izlaɟajaz ui—agxa xəxı inarḳnə çaqanʒa aorganizaciaɸ napxgara aḳuadara aup. aorganizaciaɸ napxgara aɸə aḳonḳreţɸra axatəpan, agxakua rzi, uərt agxakua rɸeiɸəup ħa adireḳţivakuei, apoliţiḳaɸ ſakurgəlaſakuei, (usţanovkakuei), azeipṣ rbarakuei roup eharaḳ izɸəu. ari eipṣ anapxgara uajə hara ihaxuom, ayəzɟa. ui iaha iḳonḳreţɸnə, iaha eilḳḳa iəqazaroup, iara ui xəxı inarḳnə çaqanʒa aḳomɸarɸ ḳadrkua raaʒara auəsnagʒaɸ iaſtazayəzaroup.

aorganizaciaҧ uəsuraҧə aaʒaraҧ elementkua axarçarei (убеждениə) arçarei, aparʧiaҧ organizaciakua rҧə aasta ʲara ʲҧə iaha ioɯoɯanə iəqazaroup, izban akuzar, aparʧiaxı hara ihadahkəloiʧ iaha zxşəy ʲxıou, politiкala iazəqaçou auaa, uəsqan akomҧar rҧə hara imyapaagoiʧ darbanzaalagı akomҧar ialou izə aaʒaraҧ uəsura dəu. iara abri azə aup, ʲara ʲ-organizaciaҧ uəsuraҧə aaʒarei arçarei elementkua iaha izrəlarʧaҧəu. ʲara ʲҧə aguəboıantarakua rayanə iəqakuoui aorganizaciaҧ uəsuraҧə aformalizmi, eiueiҧəm azçaaҧkua rəʒbara aan auəskua ħa izəſtoui, administraciala auəsura qamlarc azə akupara uajə ʲşaҧəu aasta iaha içarnə, eioɯnə iqalaroup.

uajə, uara uzla naɲxgayəu ala, mamzargıə uzla instruкtoru ala agxakua dərbara, xəmpada irҧeiҧəup ħa raħara macara mauup. map, uara ubri inavargəlanə iuualəup, uərt agxakua şərҧeiҧəu duərçarc. agxakua raarpşra macara ui azxom anaɲxgayə iualəuanagʒaraҧə. uərt agxakua uara iaxeiləuкaaua daara ibziouɲ, axa uara uals iuədəup uərt agxakua rərҧeiſagı dərçara.

şaqa aşşrakua əqouzei ʲara ʲҧə ainstruкtorja rzə, anaɲxgaraҧ uəsuja ſouкə-ſouкə rzə, aiçbəraҧi organizaciakuei xazə akomҧarʧei raxıҧ! dneiueiʧ, dəʧhaueiʧ akritika qaiçoiʧ, areuкua iħoiʧ, iabalakı astatiştikaҧ materialkua aaizganə dləkulanə dcoiʧ. egıəi, auəs acxəraara atara, auəsura eioɯnə işəſakuərgəlaҧəu dərçara, ui əqaʒam.

iəqouma abri eips aɲraкtika akomҧar organizaciakua rҧə ayəzja? (abʧkua: „iəqouɲ, iəqouɲ“).

iərħozei art agxakua? zəmyaкaxı ala art iərħo ui aup, anaɲxgaraҧ uəsuja ſouкə-ſouкə xəxı-xəxıla aup aorganizaciaҧ uəskua işrəznəquo, egiraxı ala iərħo ui aup, ui, daҧa naɲxgayək, guək ala itaxəup auəsura eioɯnə işſakurgəlaҧəu diərçarc, axa ui şəqaçaҧəu iara ixatagıə izdəruam. abri aqnəҧ, auəsura aioɯҧəſa

axıərzəmdərua aqnəʈ başa ɟajaraləei, adirekţivakuei, aɒoliţiḳaʈ ſakugəlaſakuei rəla ixəryoiţ. ari iahnarboiţ, anaɒxgara zmou aḳomɸar ḳadrkua raxıʈ ſouḳəſouḳə, abzazara iataxəu izəzhaz aḳomɸarʈ uəsura işərxıəmʒo.

aḳomɸarʈ naɒxgarala aſaɒə inarḳnə axanənʒa ɒoliţiḳaləei, ḳulıţuraləei, organizacialəei aɸar rəzhara iaxıəmʒo iəqamzarouɒ. auəs nagʒaʈəs iəqou ubri auɒ, aḳomɸar uəsuraɸə ɫarta qamçaḳua auaa ɸəckua alarxulaʈuɒ, anaɒxgaraʈ zmou aḳţiv zegıə aẓ daanməɿḳua iəçagı ioıuoıuanə irçalarouɒ, uərt qalarouɒ ɒoliţiḳala açara zmou, aḳulıţura zmou naɒxgaɟanə. ailaʈarakua maɥnə iqaɫçala. daara aşşrakua iəqou ailaʈarakua rəraɟarazə, uərt rrourazə. aḳomɸarʈ uəsuɟa aẓəryəḳ irħoiţ: ubasqaḳ ailaʈarakua raɟanə ihamouɒ, auəsurei açarei rzə aamta hamam ħa. nas abas, ayəzɟa, irmaɥʈəuɒ ailaʈarakua, irmaɥʈəuɒ iabalaḳı aɒaradrakua, irmaɥʈuɒ aſtəbɿrraɟara, ajala aɸpəjjara. ɫəqazſei ɫuəsurei zegıə aqnə auəs ɫəlanə, iaha ɫtənɥnə ɫəqaz. arezoliuciakuei azeipş direḳţivakuei maɥnə ijyla. iaha iəroıuoıuanə ɫəkupala amdərrei, aɸxuarei, aɸxarzzalarei qamlarc azə. iəçagı eihanə iɫçala, ɫxə auəs azəjula, uəsqan ɫara ɫɸə aorganizaciaʈ uəsura iaxıənʒaxutou aɸəſtnaxəueiţ.

aḳomɸar rɸə iḳuadou-uɥastḳanə iəqouɒ aḳolxozkua rqnəʈi aḳomɸar aorganizaciakua. hara hʈəlaɸə iəqouɒ 250 nəzkı ḳolxoz, aḳolxozkua rəqnə aḳomɸar organizaciakua 102 nəzkı rouɒ iəqou. as anaḳuxa aḳolxozkua rəbzeiharaḳ aḳomɸarʈ organizaciakua rəmaʒam. aḳolxozkua irəlou aɸar zegıə raxıʈ aḳomɸar ialou 7-procenţ zaɟəḳ rouɒ. ari maɥuɒ ayəzɟa. ari iahnarboiţ, aḳomɸar iaxıənʒaxutou iagməɿḳua aḳolxozkua rɸə aɸalarɟara şərzəqamçaz. akalakı aɒroməişlennosţʈi naɒlaḳkuei rɸə aasta, işaadərua eipş aḳolxozkua rɸə aḳomɸar organizaciakua ruəsura iaha

ikuadanə işəqou nacahçar, akomɸar auəsuraɸə ari auyasʇka ikuadou uyasʇkanə işəqou aadərrouр.

auəs ubas axə rxaʇəuр, zaqa qalalakgiə, ma hkolxozkua rəbzeiharak rqnə akomɸar organizaciakua ʃakurgəlaxarʇ, akomɸarkua rxəpxiazaragiə akolxozʇ ɸarkua rəynəuçqa iaha iazharʇə.

uajə, hapxiaqa iaaiua 3-4 şəkusa irxəmgakua şəkusala 7-8 milliard put aya aarəxrei araxu aazara aʃtəxra arccakrei uha auəsnagzaʇkua ihadərçoit, kolxoz cəpxiaza aparʇiei akomɸari ruəsura uayə ibarʇ rəqaçara.

akalaki akətei rəbʇara iəqou aipşəmra arzrazə akulıʇuraʇ uəsura dəu ataxəuр. uajə akolxoznik itaxəuр zegiə rəla akalaki aqnə eips dənxalarc: ui itaxəuр iəmazarc akino, aradio, amuzika, alqukua, agazetkua ubas egiərtgiə. akolxozaa irtaxəuр açara,— ajak ala, irtaxəm uajʃta akalaki aqnə abzazara iəqou iaxiəmzo inxarc.

ui pasa akuən, imlaʃxa inxoz, apomeʃyikəi akulakəi idərguaqəuaz anxayə iguaqra uatkala ianəixuaɸuaz. uajə iəqam agurya, abzazara guərouaxunə iqaləeit. abzanxaraʇ bziaxuxəeit, abeiara, abarakıatra fakʇlaʇqıa iqaləeit, hɸəlaɸgiə auatkajra esəşəkusaaira iagxo ialagəeit. uajə aspirt eharazak eiueiɸəm aʇexnikaʇ uəskua rɸə iaxıataxəu iakudərzueit.

akomɸar rɸapxıa uəs nagzaɸnə irzəʃtouр, 15 şəkusa zxəçua idərknə 26 şəkusa rqənza zxəçua akolxoz ɸar rmassa dəu 28 millionyək iagıreiçamkua iagıreihamkua kommunistɸla raazara. uərt xəmpada iaazaɸuр.

ubas, ayəzja, akomɸar auəsuraɸə abri aiçaxara zmou auyastka oıuoıualaʇqıa napə nalaknə iagəmkua iiəriaşa.

egiəi, akomɸar auəsuraɸə ikuadou uəsnə iəqouр, makıana akomɸar ialamlac aɸar rynəuçqa akomɸar auəsura. uərt xəpxiazaralagiə akərza eihauр akom-

ɸar rorganizacia ialo raçḳəs. 1936 şəkusa, ianvar mza 1 azə aḳomɸar ialaz rxəpxıaʒara 3623 nəzkı-yəḳ rqənʒa inaʒoztgıə, akalaki akətei rɸə iəqou, aḳomɸar kuraɸə iənaʒaxıou aɸar rxəpxıaʒara əqan 37.500 nəzkı-yəḳ. nas upşər, iəqouɲ aḳomɸar organizaciakua maɥəmḳua rɸeiḳuapsanə, organizaciala eiɸḳaam ħa iəpxıaʒou egıərt aɸar rmassa rxə rədəmḳəlaḳua rəmacara rɸeidḳəlanə aɸar rɸərquətxanə aqazaraxı pətḳ rxə xouɲ.

ari iaşam, ayəzɟa, aḳomɸarɟei egıərt aɸari rbɿara iarbanzaalagı ħaaḳ əqaʒamḳua iqamlarouɲ, aɸar avangardra rəmanə aqazara ərʒɸəm, axa iara uəsqan aɸtaxḳaarei egıərt amassa aɸərquətxarei bzançgıə iataxəm. iara abri iaɸərpşnə iſakurgəlaɸəuɲ aḳomɸar aorganizaciaɸ uəsura, eharaʒaḳgıə, iara aiçbəraɸi aorganizaciakua. abri azə formas iəqou zegıə ƚxə iaƚərxuarouɲ, aɸar rɸə aɸeibarḳra amazaarazi uərt aḳomɸar uəsura ralarxurazi.

aḳomɸarra ialam aɸar rɸə auəsura, uərt ailaɸarakuei, aizarakuei, aḳruzoḳkuei, aarəxraɸi aḳolxoz mxkua rɸəi, abrigadakuei, ubas egıərtgıə rɸə auəsura ralarxura macara aḳuʒam. ubri inavargəlanə aḳomɸar inartbaanə auəsura eiçərxrouɲ asoveţɸ ɸar rəynəuçqa abzazara guərouaxu aɥɥarei axumarrei reiɸḳaarazə. ari auəs amyapəgaraɸə aḳomɸar auəs iərua maḳıana iazxam.

abzazara guərouaxunə iqaləeiţ ħa ayəza sţalin iiħaz ajakua irənirpşəiţ hɸəla dəu iəkunxo ajlar agualaqara irəmou. aɸar şeibaḳuu zegıə rəla acxəraara rətaɸəuɲ aḳulıţuraɸi aguərouaraɸ bzazarei rəla inxalarc, iara ubri axı uərt amya iəkuçaɸəuɲ. izmaanouzei ari? ari zmaanou ui auɲ, iəçagı iououanə, inartbaanə eiçəxɸəuɲ afizḳulıţuraɸ uəsura, iaharaḳgıə aḳolxozkua rɸə. ari amaanouɲ, açabərg hhozar, hara ihazɸəmu alager aqnəɸi ihalanagalaz afoḳsţroţkua macara raḳuəmḳua, iəçagı ibziou aḳuaşarakua rapſ-

gara; ari iaanagoiţ, iəçagı inartbaanə aɫa bziakua rguaraçara. (a n a ɲ e n q ı a r a k u a).

aḳomɸar, acxəraara aɸar iitarouɲ amuziḳaqnə ireioɲnə iəqou zegıə rxə iadərxuarc, ari auəs aɸə iapsamḳua iəqou axalţura zegıə naq inagutasnə. (a n a ɲ e n q ı a r a k u a).

ɫara asoveţɸ ɸar, iaharaḳgıə akətanɸi aɸar zeipş utaxəu amuziḳaɸ insţrumenţkua rəlarɟara auəs azəjuərouɲ. çabərgəuɲ, uərt hara maḳıana hazxara hamam, rxatazaaſagıə uəsqaḳ iɸeim, axa sara sguə iaanagoiţ, ɫarei harei uərt amuziḳaɸ insţrumenţkua qazço aɲroməişlennosţı aoţraslıkua hḳuadərəɲ ħa, uərt ainsţrumenţkua iəçagı eihanə xatazaaſalagıə eioɲnə iqarçalaraɸə.

abas ala aḳomɸar organizaciakua iəçagıə eizaaiguaʒanə rɸeilarxunə rɸəqarçoiţ egıərt aɸari darei. axa araqagıə iɫxaɫmərştəşa aḳə əqouɲ: iɫɟeiɸḳaaɟamxarouɲ (не заорганизовывайтесь) ari auəs (a n a ɲ e n q ı a r a k u a). mamzar hara hɸə znə-zənla ubasqaḳ irɟeiɸḳaaɟaxaloiţ art eiueiɸəm axumarrakua, ari irɟeiɸḳaaɟaxaz aguəroɲaraɸ bzazara aqnəɸ hsoveţɸ ɸar eibərynə naq ico. (a ɥ ɥ a r a). ari auəsura ialajgal iəçagı eihanə aguəroɲara iaşa, iəçagı ainciaţiva, eihanə eiueiɸəmra, axḳkua aşablonkuei aţrafareţkuei iɫərmaɥ, uəsqan xəmpada ɫuəs manɫalaxoiţ.

ħara ataxəmḳua, aḳomɸar uəsuraɸə iḳuadou uɥasţḳanə iara uajgıə iəqouɲ aħsaxuɥkua aḳomɸar ralagalara. ari znəmḳua, yənəmḳua aḳər irħaxeiţ. axa ueizgıə ari aɸə hgualaharɫar aḳuxəeiţ eita aḳomɸar 10-ɸi aizara dəu aɸgıə, izban aḳuzar, ari auəs aḳər pətḳ işeioɲɸəugıə ara auəsura maḳıana iazxo ħa iəqam.

ari aɸə auəs ſakugəlaſa iəqou xar amam ħa izloupxıaʒarəzei, aħsaxuɥkua zegıə xəqara işanə xutaḳ rouɲei aḳomɸar ialou; nas, qara-qara amilatɸ oblasţkuei aresɲubliḳakuei rɸə aḳomɸarra ialou, aɸar

zegıə rxəpxıaʒara axıʈ 10-15 procent zaɟək rqənʒa aupei iaxıənʒanaʒo, aḳolxozkua rɸə 100-yəḳ aħsaxuɥkua raxıʈ 3-yə zaɟəḳ roupei aḳomɸar ialou, egıərt 97-yəḳ aḳomɸarra ialamḳua iavaxanə iəqoupei.

iara ubas xar amam ħa iupxıaʒarʈ iəqam, aḳomɸar organizaciakua rɸə aḳomɸar ialou aħsaxuɥkua anapxgaraʈ uəsura ralagalarazə auəsuragıə.

aħsaxuɥkua iəçagı inartbaanə aḳomɸar ialagalalaʈəup, aḳomɸarʈ aḳtiv ialagalalaʈəup aḳomɸar ialou aħsaxuɥkua uəsqaḳ ui ɫartas iqamçaḳua (смелее), ialarxulaʈəup anapxgara, uəsqan aḳomɸar iahagıə ıoıuoıuanə, iahagıə amɥxara amanə iqaloiṭ. ari eiharaḳgıə uzbeḳstan, ṭaqəḳstan, ṭurḳmenstan uħa ubas egıərtgıə amilatʈ ḳomɸar organizaciakua axıəqou raxı aup iaxıħaʈəu, aḳomɸar acenṭr ḳomiṭeṭ ainciaṭivala ibzianə aħsa xuɥkua rḳonferenciakua axıəmyapərgoz. axa ui amacaraɸə aangəlara zəqalom. uaqa iəqoup iahxəsxıou, ajəʈʈi ahra-ʈra aan apħəs işəlzəqaz iaɟənxaz axıɫɫa-pəɫɫakua. uərt znə-zənla rɸaaɟərərgaloiṭ aḳṭivs iəpxıaʒou aḳomɸarra ialou aħsaxuɥkua ʃouḳə-ʃouḳə rɸgıə. aħsaxuɥkua iəçagı ineihanə huaajlar ruəsura zegıə raxı ralarxurazə, uərt axıəɫɫapəɫɫa ajəʈra aɟənxakua iaapəmɟaʒaḳua hrakupalaroup.

açəxuʈanə salaɟajoiṭ—axuɥkua ruəs. ari auɥasṭḳa iara maḳıanagıə iḳuadou təpnə işəqaz iaanxanə iəqoup aḳomɸar ruəsuraɸə. aşḳol kura iaçanaḳəua axuɥkua reiɸḳaara—aḳər zçazḳəua uəsup, eiharaḳgıə ui aşḳol aqnəʈ açara iaxıadħalou azə. axuəɥkua reiɸḳaara auəs aʈə daara aḳərʒa aḳomɸar rnapə ianup. zegıəɟqıa bziaxuxa iəqou ari auəs aɸə? map. ɫara ɫxatala ijdərueiṭ, apioner uəsuraɸə areicaqıarakua aḳər şəqou. lassə-lassə axuəɥkua azepş uəsura raɟanə irədərcaloiṭ, ui dara rçara iapərxagoup. znəzənla apioner ezgarakua (сборы) guərɸəoıgaxa iqalaloiṭ azə, axuəɥkua uərt aizgarakua iərɟəbnalaloiṭ, dara rəmpaxıgıə iəkulalom. apioner eizgarakua znə-

zənla iaxıənʒaxutou aḳomɸar naɲxgara rəmamḳua imyapəsloiţ, znə-zənlagıə aşḳolkua alamərxuʒaḳua. znə-zənla rəlşara guamtaʒaḳua iəraapsagou aeḳsḳursiakua, anəquarakua uħa ubart reipşkua qarçaloiţ. nasgıə, iara uajgıə iəqam axuəɥkua irəkunagaxaşa aliţeraţura bzia. axuəɥə izə maḳıana iqaçam aɨquə bzia.

işəjbo eipş ari auəs aqnə agxakua maḳıana aḳər iraɟouɲ. iabaɤ aanagəei art agxakua? uərt rəxqıoiţ auəs guzəſtrala naɲxgara amyapəmgara. ari zərçabərgəua faḳţs iəqou ubri auɲ, aɲionerɟa xpxıaʒarala iraɟaʒanə voʒaţiɟa rəmaʒamḳua iəqouɲ. aɲioner oţriadkua rɸə avoʒaţiɟa aʒəryʒaḳ izəzḳəu auəs iakunamgaʒo iəqouɲ. aḳomɸar organizaciakua ɲioner voʒaţiɟas znə-zənla iəkudərgəloiţ hatər zkuʒam auaakua. oıuoıualaɟqıa naɲalaḳɤəuɲ axuəɥkua reiɸḳaara auəs aioııɤra.

uəs ɨguə iaanamgaaiţ, aɲionerɟa rdvoreckua (axankua) rəqaçara auɲ auəs zlou ħa. ui uəs bziouɲ. advoreckua rəqaçara hara haɸəzaaşţ, ui halzərşaşagıə hamouɲ, axa, ayəzɟa, ari macara aḳuʒam auəs zlou. uajə axuəɥkua rəɨqukua rtəɟra aḳomɸar zanaɲə iananəu aamtazə, ɨara daara iraɟanə aɨquə bziakua tɨəɟrouɲ. auəs zlou ubri auɲ, aɲioner uəsura ɲraḳţiḳala auəsuraqnə agxakuei arecaqıarakuei iəqou zegıə ɨara iapəɨxərouɲ.

xşəy zəſtrala avoʒaţiɟa ralpşaara anaysangıə iataxəuɲ, aḳomɸarɤ ḳomiţeţkua rseḳreţarɟei rɥlenɟei dara rxatalaɟqıa aşḳolkuei, aɲioner eizgartakuei rɸə lassə-lassə ineinə iara ua rtəp aɸə agxakua dəriaşalarc, ui naxəsgıə, axuəɥkua rqnə auəsura aioııɤrazə ua apəɨara ſtərxlrac. (a n a ɲ e n q ı a r a k u a).

abri auɲ, ayəzɟa, aorganizaciaɤ uəsura aqnə sara aizara dəu axşəy zzəsſtərc iəstaxəz. iɨxaɨmərştərouɲ, aorganizaciaɤ uəsura iara iagıaaʒaga iauəsurangıə işəqou. abri aqnəɤ ayəzɟa, aorganizaciaɤ uəsura

aƣambara ɨməxɪrouɲ. ɨara ijdərueiţ, hara hɲarţiei iara avoƶdɟa lenini sţalini aorganizaciaƣ zçaaƣkua şaqa iharaḳnə iəkudərgəlaz eigɪşəkudərgəlo, aorganizaţor ḳadrkua raaʒarei, aſaɲə inarḳnə axaqənʒa auaa iataxəu ralpşaarei anaɲxgara iaşei auəsuraɸə iagəmḳua arɸeira naɲarḳrei iarbanzaalagɪ iʒbnə iəſtərxəz şənargʒo aguatarei, nasgɪə axaƣḳriţiḳa arɸiarei şaqa ialḳaanə axşəy dəu zəſtra şazəqarçoz. abri alouɲ hara hbolɪşeviḳƣ ɲarţia aqnə izəſakugəlaz, lşaradəu zmou organizaţorƣ ḳadrkua, es ſaɸa exərgacəpxɪaʒa aiaaira iaɸəu.

hara hƣəlaɸə aḳomɸar zəzḳəu auəskua zegɪə rɸə daara aḳərʒa idəuuɲ, ui eihagɪə açanaḳəua iqaloiţ aɸar ḳommunisţƣla raaʒarei dərçarei auəsnagʒaƣ-dəuʒʒakua qaçaƣəs iəſtakuou rəla. hara hḳomɸar iaşalaɟqɪa lenin iḳomɸarnə iəqouɲ, anaɲxgaragɪə rəmouɲ hbolɪşeviḳƣ ɲarţia aqnəƣ. ui eidnaḳəloiţ reiha guamɥləei lşaraləei iououou aqajlar rɸar ireiuou xutaḳ, ajəƣƣi açaskua irədhalam iara ui alagɪə aḳomɸar amɥra dəuʒʒagɪə azto.

aɲarţia iaxɪənʒaxutou ala aḳomɸar zəpsoui izaḳuui, lenin iḳomɸar auəs nagʒa bziakua iamoui, ħaraḳ ataxəmḳua, eilḳaanə iamouɲ iarbanzaalaḳgɪə gutaɨasgɪə uayə iouam, iara aḳomɸar aɸapxɪa iəkugəlou auəsnagʒaƣkua zaqarou aqənʒa aorganizaciaƣ uəsuragɪə ſtəxnə, aḳommunizm aſakurgəlaraɸə aḳţivra zmou mɥnə işəqalo aḳomɸar, inarccaḳəngɪə pxɪaqa amanɨalara ɸəckua raxɪ, aiaaira ɸəckua raxɪ işco.

xaiər akuzaaiţ lenin iḳomɸar.

xaiər iəkuzaaiţ aqajlar zegɪə rvoƶd, rərçayə, asoveţƣ ɸar zegɪ reiha irəzguaḳɪaʒou ayəza sţalin.

(asəezd aɸə ayəza andreev iəxɪʒala aguərkɪħa ovacia qarçoiţ. igoiţ adnəħalaraƣ bəɿkua: „xaiər iəkuzaaiţ ayəza sţalin! ura!“

„xai ƶive veliķii sţalin. ura!“ „xaiər akuzaaiţ v.ķ.ɲ.(b) acenţr ķomiţeţ, ura!“ „xaiər rəkuzaaiţ acenţr ķomiţeţi sţalini, ura!“ „ura“ ħa ķraamta abɿkua goiţ. anaɲenqıara ſtəbɿkua rɸəcnə iɑuɑuanə igoiţ).

—★—

Державна Наукова Бібліотека
КОРЕНКО
Харків
Перевірено 1949 р.
с. 42798
55861

taķzəpxəkuu aredaķtor a. ahaşba
aţex. redaķtor n. tarķil
eiteigəeiţ ʒ. darsalia.
taķzəpxəkuu aķorreķtorɟa: g. ɲaɲaskıər-pha
ɲ. ſaķaia.

aķıəpxırazə irətouɲ 18/X aķıəpxırazə anaɲə açayəuɲ 13/XI 1936 ş.
akı. af. 84x110 s./m. 2 1/8 ķıəp. boɲəc əq., 30,528 dər. nb. ķıəp.
boɲ. aɸə. azaķaz № 4933. aţiraz 1100. apliţ № 2195.

361078

axu 15 k.

